

Cap d'any a Houston, Texas

Unes imatges de la televisió, dels carrers de Barcelona i de València semideserts el matí del dia de cap d'any me l'han fet recordar, aquell matí de Houston, Texas, tal dia com avui —avui que escric açò, primer de gener— deu fer tres anys. Veníem, amb un amic i un cotxe de dimensions continentals, fent la ruta del Pacífic a l'Atlàntic, de Califòrnia a Florida, o de Los Angeles a Jacksonville, per ser més exactes. Cotxe i carretera per davant, *on the road*, estil americà, Ke-roouac i gent d'una altra dècada, passats de moda, com sempre. Seguint, a més a més, la ratlla de la frontera i entrant a Mèxic per les ciutats parelles, San Diego i Tijuana, El Paso i Ciudad Juárez, Del Río i Acuna, Eagle i Piedras Negras. Tot el viatge, com ha de ser, a base de motels barats, molta fruita, llet, donuts i hamburgueses. Cal explicar, però, que en un motel de trenta dòlars també hi ha dos llits de matrimoni *king size*, que una pizza mitjana té el diàmetre d'una paella de dotze racions, i que un donut és un *doughnut* com cal, que te l'has de menjar amb les dues mans. De Califòrnia a Texas, tot té unes dimensions aproximadament triples a les normals de la resta del món civilitzat. Inclosa la celebració de la nit de cap d'any a San Antonio, Texas, una bullanga infernal, una manera de beure i de fer el bèstia, de pixar als cinquanta urinaris múltiples portàtils, de rebre cops de parelles de policies grossos com parells de bous, tot escoltant *heavy rock* d'una banda de texans-mexicans vestits de bisbe amb mitra i capa, el discurs de l'alcalde Henry Cisneros i castells de foc sense parar, en fi, una cosa com no poden imaginar-se ni a Trafalgar Square, ni als Champs Elísées, ni a la Puerta del Sol, que estan convençuts que és el *súmmun* de les nits de cap d'any. El meu amic i jo, malgrat tot, vam dormir, poc, no lluny de la missió d'El Álamo, on l'any 1836, com és sabut, 188 texans

de la República de Texas, comandats naturalment per John Wayne, van resistir heroicament el setge d'una divisió sencera de mexicans. Els urinaris de la festa estaven situats al llarg dels murs de la missió, i el personal vomitava al voltant del monument a John Wayne, que era un tal William Barrett Travis, si no em falla la memòria.

I l'endemà, un parell d'hores d'autopista cap a l'est, el meu amic i jo vam arribar a Houston. Devien ser les dotze del migdia, i mai, però mai de mai, no he vist una ciutat com la ciutat de Houston el dia de cap d'any. He vist moltes ciutats i de moltes maneres, de nit i de dia, amb gent i sense gent, i he passejat també per pobles morts i abandonats, on només queda un gos que fuig quan entres a l'església en ruïnes. Però els carrers de les ciutats només són buits de nit, amb els llums encesos, i encara, quan hi passes en cotxe o caminant, veus algun camió de la neteja, algun taxi nocturn, algun noctàmbul solitari, algun signe de vida. I a més, és normal que de nit els carrers siguin buits, i és normal que els pobles morts siguin un munt de runes, de portes esbucades, herba i un gos. Però no és normal que en una gran ciutat americana, a les dotze i a la una del migdia, no trobes absolutament cap ànima viva pels carrers, les avingudes i les places. Ni un cotxe en moviment (i pràcticament cap cotxe aparcat, perquè tot el centre de Houston és només bancs, botigues i oficines, i no hi viu ningú que aparque el cotxe a la porta de casa), ni un autobús, ni un taxi, ni un guàrdia, res. Insistesc: quan dic que no hi havia cap persona,

animal o cosa en moviment, vull dir exactament això. Exactament com una ciutat acabada d'abandonar per tots els seus habitants, bèsties i vehicles. Vam voltar prop d'una hora, amb els semàfors en groc intermitent, per places i avingudes, al sol i al fred d'hivern sense un pèl d'aire, entre immensos edificis de vidre, de ciment o de marbre, com panteons d'un cementeri descomunal.

Vam deixar el cotxe a la porta d'un hotel-gratacels obert i buit, i vam estar passejant una altra hora. Caminar encara era pitjor: una sensació de soledat total a la intempèrie, el desert al cor d'una gran ciutat. Com si allà pogueres morir de set o de fam, sabent que podies cridar tant com volgues perquè no havia d'acudir ningú, que la veu s'havia de perdre, sense ningú que l'escoltara, perquè no hi havia ningú. Uns minuts d'aquesta buidor i aquest silenci poden resultar una curiositat, un efecte inesperat. Dues hores, una rodant en cotxe i una altra caminant, provoquen una angoixa molt difícil d'explicar. Hauria d'haver-hi alguna cosa comparable, però no n'hi ha. ¿A què es poden comparar quilòmetres de ciment, asfalt i vidre, en horitzontal i en vertical fins a perdre's de vista, i ni un sol moviment humà o mecànic, no trobar-hi ningú, ningú, ¿ningú? No semblava que s'havia acabat l'any, semblava que s'havia acabat el món. Ni que aquell fóra el primer dia de l'any, sinó el primer dia de l'eternitat.

Ja sé que era només una al·lucinació transitòriament feta realitat, i que l'endemà el centre de Houston, Texas, devia ser un formiguer d'activitat i moviment. Però l'endemà, dia dos, ja havíem trobat refugi al barri vell de Nova Orleans, bebiem *bourbon* i escoltàvem el millor jazz del món, és a dir que també nosaltres havíem tornat a la vida.

Joan F. Mira